

Murányi Sándor Olivér

ÉLETLEN MEDVEFOTÓ

- Nincs miért behúzódjunk az eső elől. Úgysem áll el - mondja Lukács vadőr, aztán int, hogy kövessük. Hosszú esőköpenyével és botjával kicsit olyan, mint Gandalf, a *Gyűrűk ura* varázslója, ahogy kifelé kaptat a nagyon meredek oldalon. Nem megy gyorsan, és nem megy lassan. Mégis valami olyan tempót tart, amit alig bírok követni. Le-lemaradok, megállok, majd utánasietek, de a folyamatos ütemet képtelen vagyok tartani. Ezzel a medveszakértő is így van. Lukács akkor áll meg csak, ha számára valami érdekeset lát. - Mezőn nőtt fenyő! - fordul felénk. - Honnan tudod, hogy mezőn nőtt? - kérdem. - Nézd meg a többi fenyőt - feleli. - Csak ennek érnek földig az ágai. Ezért bogosnak nevezik, ha kivágják és lecsonkolják. Valamikor egyedül állt itt. A többiek olyan szorosan állnak egymás mellett, hogy csak fentről kapják a fényt, ezért az alsó ágaik leszáradnak. - Elképesztő kapaszkodó következik. Fújtatok, mint egy gőzmozdony, alig bírom tudóvel. A vadőr gyaloglás közben a csapásokat figyeli. Szarvasnyomokat vesz észre. - Nemrég jártak itt - suttozja. - Lehet, hogy láttak minket, és elkerültek. - A fenyves növényzete érdekes módon egyre bujább, magasabb lesz, a talaj viszont nedves. - Selyméshez értünk - jegyzi meg Lukács. - Mi a selymés? - kérdem. - Sáténak is nevezik - teszi hozzá halkán. - Olyan vizes élőhely, amelyen többféle vizenyős területet kedvelő növény él együtt.

Hirtelen tőlünk mintegy ötven méterre mozgolódás támad! - Ott a medve! - mutat a hang irányába Lukács. Ahelyett, hogy odanéznék, lázasan kezdem előkotorni táskámból a fényképezőgépet. Mire előveszem, a vad már félig takarásba kerül. Felpillantok. A páfrányok közül kiemelkedik egy medvefej. Közepes termetű állat lehet. Most éppen minket figyel. A következő pillanatban hullámozó mozgással száguld tovább, majd újra megáll, és körülnéz. Ekkor már tudok exponálni, mielőtt végleg eltűnik a szemünk elől. - Lassú vagy! - legyint Lukács. Megnézem a képeket. Egytől egyig életlenek. Azzal vigasztalom magam, hogy az agyamban született kép örökre éles marad. - Az is élesebb

volna, ha nem erőltetnéd állandóan azt a kurva fényképezést, hanem helyette arra figyelnél, ami a szemed előtt történik.

Mindenképp jó ez nap, mert már láttunk medvét. Még nagyobb emelkedő következik, mire elérjük a szintet, ahova felállíthatjuk a medveszőrccsapdát. Mindhárman lázas munkába kezdünk. Mire elkészül a csapda, elered a zápor. Két társam cigiszünete elmarad, menekülőre fogjuk, le a hegyről az autóhoz. A sűrű cseppek pillanatok alatt átnedvesítik az ingem. Nem tudom, nem fázom-e jobban a hirtelen jött viharban ing nélkül. Lemeztelenítem felsőtestem, úgy haladok lefelé a többiek után, miközben minden egyes esőcsepp tüként szurkálja a bőröm. Lassú szenvedés. Rosszabb, mint egy jéghideg zuhany. A medvére gondolok. Jó messze járhat, mi pedig éppen ellentétes irányba haladunk. Lassan látszik a célunk, az út, amelynek szélén vár a terepjáró. Átmászunk az erdő szélét övező kerítésekben, bemenekülünk az autóba. Lukács előre látta: az eső tényleg nem áll el, hanem szakad tovább kegyetlenül. A szállásunk felé indulunk. – Medve is lett, medveszőrccsapda is – jegyzi meg a medveszakértő, és rágyújt egy cigarettára. Annak örül, hogy végre rágyújthat. Elérjük a Cengellér-tetőt, ahol látszani szoktak a környező hegyek, de most mindenütt csak köd. Sötét felhők gomolyognak, amerre a szemem ellát. Ereszkedni kezdünk a szerpentinben Gyergyóditró irányába, miközben arra gondolok, lassan eltelik a hét, amire jöttem. Egyetlen napnak tűnt az egész. Elérjük a faluszéli panziót, ahol alszunk. A vacsoránál újra szóba kerül az autópálya. Lukács vadőr szomorúan jegyzi meg, hogyha felszámolják az általa felügyelt vadterületet, gondol egy merészet, és kiköltözik családotól a nagy Erdélybe, Kanadába. – Az autópályát már kétszer ellopták a felépülése előtt a politikusok és az üzletemberek. Hátha ellopják harmadszor is – próbálja oldani a hangulatot a medveszakértő. Megisszuk a két sört a két pohárka pálinka mellé. Jön a finom erdélyi csorba estebédre, utána a gazdag húsos tál. Jóízűen falatozunk. Csípős paprikát kérek a gazdasszonytól, és dicsérem a főztjét. Evés után a többiek cigarettára gyűjtanak, én meg elköszönök, hogy a gyaloglással teli nap után végre ágyba kerüljek. Villanyoltás után hol a ma látott medvére, hol az autópályára gondolok. Elképzelem, ahogy a vadátjárókon átcammog az általam csak pillanattöredékekig látott vad, amelynek alkalmazkodnia kell majd az új helyzethez. Alkalmazkodik szegény, de meddig? És velünk, itteni emberekkel mi lesz? Mi vagyunk az utolsó

mohikánok, csak éppen most nem a vasparipát építik a megkérdezésünk nélkül, hanem a sztrádát, amely összeköti Erdélyt Moldovával, és elhossa az új emberi világot, amelyben mindenki idegesen siet, üldözve a természet nyugalamához képest egyforma gyorsasággal telő időt. Aligha hiszem, hogy jobb lesz az életünk. Az erdőben már így is vendégek vagyunk csupán. Lassan felszámoljuk azokat az utolsó helyeket, ahova még vendégségbe mehetünk. Nekem még egy letűnő világ vadórével telhetnek a napjaim. Minden szavát magamba szívom, hogy őrizzek valamit abból a tapasztalatból, amire négy évtizeden át tett szert a vadonban. De mi lesz az utánam érkezőkkel?

Behunyom a szemem. Ott áll előttem a medve. Két páfránylevél közül mereven figyel. Gyönyörű feje, apró fülei jól kivehetőek. Pár pillanat múlva orrát felemelve szimatol, majd rohanni kezd. Nyomában sötétté válik az avar.

*Meződimenzió, 2017, installáció, részlet
(sárgaréz lemez, üveg, tűkörfólia, világítótest)*